



Aan de commissie
Mobiliteit, Haven, Economie en Klimaat

Beste commissieleden,

Via deze weg doe ik de afdoeningen van een aantal gedane toezeggingen aangaande de tweede update van het Klimaat Actieplan Rotterdam (KAR), besproken in uw commissie op 3 juli 2024.

De wethouder komt terug op de vraag van mevrouw Morkoç of de aansluiting tussen het KAR en de DCMR-rapportage verbeterd kan worden (24bb004828).

Ik onderschrijf het belang van een zo goed mogelijke aansluiting tussen de informatie in het KAR en in de DCMR-rapportage 'Effect Klimaataanpak Rotterdam'. In de huidige versie van het KAR roepen de CO₂-reductiecijfers en de projectstatus vragen op. Hieronder leest u een toelichting op de eerder gemaakte keuzes in de wijze van rapporteren en welke verbeteringen bij de volgende update doorgevoerd zullen worden.

CO₂-reductiecijfers

Om ervoor te zorgen dat de lezer van het KAR de impact van de verschillende projecten gemakkelijk kan vergelijken, is ervoor gekozen om CO₂-reductie cijfermatig te rapporteren vanaf 100 ton. De eenheid in alle tabellen is hiermee steeds gelijk (kton). Bij projecten met <100 ton reductie-effect staat nu de zin 'De effecten zijn berekend door de DCMR'. Dit zal bij de volgende update van het KAR aangepast worden naar '<0,1 kton'. De zin 'De effecten zijn berekend door de DCMR' zal voortaan alleen genoteerd worden bij projecten die wel zijn meegenomen in de doorrekening, maar waar het bepalen van een CO₂-reductie-effect niet mogelijk is op projectniveau.

Projectstatus

Daarnaast komt het voor dat sommige projecten die zijn afgerond niet in de DCMR-rapportage genoteerd staan, terwijl andere afgeronde projecten wel in de DCMR-rapportage staan. Dit is te verklaren:

- Twee keer per jaar levert de DCMR een rapport op. In het voorjaar een vooruitblikkende rapportage (Effect Klimaataanpak Rotterdam) waarin de verwachte CO₂-reductie effecten worden berekend. In het najaar een terugblikkende rapportage (CO₂-monitor), waarin de uitstootcijfers worden getoond. De CO₂-monitor loopt altijd iets minder dan een jaar achter doordat bepaalde getallen die nodig zijn voor een accurate berekening



pas dan beschikbaar zijn. In het najaar van 2023 (ten tijde van het updaten van het KAR) waren de uitstootcijfers (terugblik) dus tot 1-1-2023 bekend. Projecten die na 1-1-2023 afgerond zijn, zijn nog niet meegeteld in de CO₂-monitor en dus worden de effecten van het project nog meegenomen in het rapport 'Effect Klimaataanpak Rotterdam'. Deze projecten, zoals VvE Pendrecht, staan dan al wel als afgerond in het KAR, maar worden nog genoemd in de DCMR-rapportage 'Effect Klimaataanpak Rotterdam'.

- De DCMR hanteert in het rapport 'Effect Klimaataanpak Rotterdam' de term 'vervallen' bij projecten die na afronding geen reductie-effect bleken te hebben. In het KAR is bij deze projecten, net als bij andere afgeronde projecten, de zin 'de effecten zijn berekend door de DCMR' opgenomen. Om transparanter te zijn wordt bij projecten die de DCMR heeft geregistreerd als 'vervallen' voortaan de zin 'Dit project heeft na afronding geen direct reductie-effect gehad' genoteerd.

Maatregelen niet in KAR

DCMR neemt in hun berekeningen autonome ontwikkelingen mee, zoals de invloed van Europese en nationale wetgeving op de CO₂-uitstoot op Rotterdams grondgebied. Een voorbeeld hiervan is bijmenging van groen gas, waardoor het gas dat op Rotterdams grondgebied gebruikt wordt minder CO₂-uitstoot veroorzaakt. Deze invloeden worden als maatregelen opgenomen in het DCMR-rapport 'Effect Klimaataanpak Rotterdam', maar worden niet als project genoteerd in het KAR.

De wethouder komt terug op de vraag van dhr. Meurink over de tijdlijn voor de verdere digitalisering binnen de digitale routekaart klimaat (24bb004833).

De verdere ontwikkeling van een digitale routekaart klimaat hangt nauw samen met de invoering van de verbindende 'Geo-, Assset- & IoT gegevens Architectuur' (GAIA) binnen de gemeente. Het vooruitzicht voor GAIA is om dit jaar een eerste basis neer te zetten en te werken aan voorstellen voor de opschaling in de komende drie jaren 2025-2028. Voor het stedelijke 'Open Urban Platform' (OUP) is het de ambitie om eind dit jaar in de breedte operationeel te zijn en in 3 jaar een doorontwikkeling te maken met partijen in de stad. De realisatie van mogelijkheden in de tijd is dan ook een portfoliovraagstuk, waarbij we vanuit het KAR de klimaatopgave als aanjager van de digitale transformatie zien (23bb008644).

De wethouder zal schriftelijk reageren op de brief van Advocates for the Future over LNG (G)een goed idee? (24bb004835)

Ik heb met interesse en ook enige zorg kennisgenomen van het rapport van Advocates for the Future. De aandacht wordt terecht gevestigd op weglek van methaan in de LNG-productieketen en bij gebruik van LNG in de scheepvaart. Het goed monitoren van die weglek – en deze vervolgens verminderen – verdient aandacht van de energie- en scheepvaartsector, van de International Maritime Organisation en van de overheden die deze sectoren moeten reguleren.

Maar ook als die weglek kan worden beheerst blijven de klimaatbaten van de inzet van LNG in de scheepvaart beperkt. In het beste geval levert dit zo'n 20% uitstootreductie op ten opzichte van stookolie. Niet niks in deze moeilijk te vergroenen sector, maar voor verdere verduurzaming zijn evident meer maatregelen nodig.

De belangrijkste reden voor Nederland om desalniettemin in te zetten op de import van LNG – en de ontwikkeling van de daarvoor benodigde infrastructuur - is energiezekerheid. Het rapport van Advocates for the Future schetst duidelijk de grote toename van LNG-import in 2023 ten opzichte van 2021. Na de Russische inval in Oekraïne in februari 2022 is de import van Russisch gas naar Europa sterk verminderd, en import van LNG is een



belangrijke alternatieve route geweest om de Europese gasopslagen gevuld te houden. Het klimaat is hier niet per se bij gebaat – de ene fossiele brandstof wordt vervangen door een andere – maar het maatschappelijk belang van deze investeringen is groot. Dit geïmporteerde gas is bedoeld om huishoudens en bedrijven in Europa van energie te kunnen blijven voorzien. De grote toename in de LNG-import komt dus niet per se door een grotere vraag vanuit de scheepvaart. De haven van Rotterdam is één van de belangrijkste energieknooppunten van Europa, en heeft hier dan ook een faciliterende rol in te spelen.

Voor diepere verduurzaming van de scheepvaartsector zijn echter andere maatregelen nodig dan de uitrol van LNG. De verduurzaming van de logistieke sector is dan ook één van de vier pijlers van de energietransitiestrategie van het Havenbedrijf Rotterdam. Eén van deze maatregelen – waar we als gemeente ook een actieve rol in spelen – is de aanleg van walstroomaansluitingen in de Rotterdamse haven. Verder zet het Havenbedrijf samen met de scheepvaartsector in op de ontwikkeling van groene en digitale corridors, waar geëxperimenteerd wordt met nieuwe duurzame brandstoffen en waar digitale innovaties gaan helpen om schepen zuiniger te laten varen.

De wethouder komt terug op de vraag van dhr. Hovens Greve over de voortgang van de 16.000 woningen naar energielabel C (24bb004836).

Opgave

In Rotterdam zijn ca. 321.500 woningen waarvan een groot deel niet toekomstbestendig is op het gebied van onderhoud, energiebesparing of beide.

Doelstelling

Het aantal van 16.500 woningen benoemd zoals in het KAR betreft de koopwoningen van eigenaar-bewoners die in een collectieve gebiedsaanpak worden aangepakt. In het programma Energiebesparing valt dit onder Actielijn 1. Voor de overige doelgroepen zijn afzonderlijke programma's opgezet in actielijn 2 (verhuurders) en 3 (eigenaar-bewoners in individuele aanpak). VvE's raken alle actielijnen, afhankelijk van het type eigenaar in de VvE.

Voor huurwoningen (Actielijn 2) is minimaal label C verplicht in 2030. Deze verplichting is niet van toepassing op koopwoningen (Actielijn 1 en 3).

De focus van Actielijn 1 in het Energiebesparingsprogramma betreft de doelgroep zoals omschreven in het Nationaal Isolatie Programma (NIP): het uitvoeren van één of meer maatregelen voor koopwoningen met een label van D, E, F of G (of vergelijkbaar) en met een WOZ-waarde van €429.300 (peildatum 1 januari 2022) of lager. In aanvulling op deze doelstelling van Actielijn 1 is de Rotterdamse ambitie in lijn met het programma van het Rijk: 16.500 woningen één of meer stappen richting de isolatiestandaard voor 2030. Zie ook [Actieplan isolatie woningen en toekomstbestendige VvE's](https://duurzaam010.nl/content/uploads/2023/05/23034_Raadsinformatiebrief-Isolatieaanpak_TOEG5968.pdf) (https://duurzaam010.nl/content/uploads/2023/05/23034_Raadsinformatiebrief-Isolatieaanpak_TOEG5968.pdf).

Metten aan de hand van energielabel is niet volledig

Het meten van de voortgang op de actielijnen is uitdagend. Het hebben van een energielabel is voor (koop)woningen niet verplicht, zolang de woning niet verkocht wordt. Een groot deel van de bestaande woningvoorraad in Rotterdam heeft geen officieel label. Deze woningen hebben een indicatief label op basis van bouwjaar. Het meten van de voortgang doen we aan de hand van het aantal genomen maatregelen.



Bewoner staat centraal

Uiteraard heeft de gemeente de ambitie om woningen van eigenaar-bewoners te verduurzamen. Echter, in de praktijk ervaren we dat de wens van bewoners leidend is in de keuze voor een isolerende maatregel. De energierekening, gezondheid (schimmel) en comfort zijn de belangrijkste triggers voor bewoners. Over het algemeen wordt een labelsprong voor bewoners pas relevant bij verkoop of koop van een woning: "In een label kun je niet wonen". Iedere eigenaar moet zelf een beslissing nemen om te verduurzamen, de gemeente activeert, adviseert en geeft subsidie, maar de eigenaar moet het doen.

Afhankelijk van middelen

Op dit moment zijn er middelen beschikbaar vanuit het SPUK en DTB om de eerste 4.000 woningen aan te pakken met activeren, adviseren en subsidie. In de aanbesteding 'Gebiedsgerichte aanbesteding aanpak Isolatie EGW' verwachten we de beoogde 4.000 eengezinswoningen te bereiken. De aanbesteding heeft een looptijd van 2 jaar (2025 en 2026) en indien er voldoende middelen beschikbaar zijn met een verlenging van de looptijd met 2 keer 1 jaar.

Voor de resterende 12.500 woningen zoals omschreven in de doelstelling van het KAR is nu nog geen budget. Mogelijk brengt de tweede tranche vanuit het Rijk daar verandering in. Maar in het behalen van de doelstelling blijven we afhankelijk van de beschikbare middelen.

De wethouder gaat na hoe de gemeente beter kan aanhaken om woningeigenaar bij koop- of verbouwmoment te verleiden tot verduurzaming (24bb004831).

Voor het verduurzamen van een woning is het aanhaken bij natuurlijke momenten (aankoop en verbouwing) een aantrekkelijk idee. Ook het inzetten van professionals rond deze natuurlijke momenten lijkt logisch en handig. Op dit moment is echter niet bekend of en op welke manier er behoefte is aan aanvullende informatie over verduurzaming tijdens natuurlijke momenten, boven op de informatie die al te vinden is op verbeterjehuis.nl en duurzaam010.nl. Met name bij deze professionals. Daarom zal de gemeente Rotterdam deze behoefte eerst in kaart brengen. Hiervoor gaat de gemeente Rotterdam in gesprek met verschillende partijen die bij het aankoopproces en/of verbouwing van een woning betrokken zijn. Denk hierbij aan hypotheekverstrekkers, financieel adviseurs, makelaars, Vereniging Eigen Huis en brancheverenigingen. Mocht, op basis van deze gesprekken, blijken dat er behoefte is aan informatie, kunnen we nagaan hoe we de woningeigenaren het beste kunnen bereiken. Te denken valt aan een brochure met daarop o.a. verwijzingen naar landelijke en lokale financiële regelingen die beschikbaar zijn en de loketten (bv. VvE010) die er zijn om woningeigenaren verder te helpen bij de verduurzaming van hun woning. Ik verwacht uw raad de afdoening van deze toezegging in december op schrift toe te kunnen zenden.

De wethouder vraagt bij DCMR na of er knelpunten zijn bij de handhavingscapaciteit voor energiebesparing bij kantoren (C-labels) (24bb005233).

Eind 2024 evalueert de DCMR haar handhavingsaanpak van label-C bij kantoren. Op basis van deze uitkomsten verwacht ik uw commissie uiterlijk 28 februari 2025 de afdoening op schrift te kunnen zenden.

Hiermee beschouw ik de volgende toezeggingen als afgedaan:

- De wethouder komt terug op de vraag van mevrouw Morkoç of de aansluiting tussen het KAR en de DCMR-rapportage verbeterd kan worden (24bb004828).
- De wethouder komt terug op de vraag van dhr. Meurink over de tijdlijn voor de verdere digitalisering binnen de digitale routekaart klimaat (24bb004833).



- De wethouder zal schriftelijk reageren op de brief van Advocates for the Future over LNG (G)een goed idee? (24bb004835)
- De wethouder komt terug op de vraag van dhr. Hovens Greve over de voortgang van de 16.000 woningen naar energielabel C (24bb004836).

De volgende toezeggingen worden op een later moment afgedaan:

- De wethouder gaat na hoe de gemeente beter kan aanhaken om woningeigenaar bij koop- of verbouwmoment te verleiden tot verduurzaming (24bb004831).
 - o Voorgestelde afdoeningsdatum: uiterlijk 31 december 2024
- De wethouder vraagt bij DCMR na of er knelpunten zijn bij de handhavingscapaciteit voor energiebesparing bij kantoren (C-labels) (24bb005233).
 - o Voorgestelde afdoeningsdatum: uiterlijk 28 februari 2025

Met vriendelijke groet,

Drs. C.M. Zeegers MA
Wethouder Klimaat, Bouwen, Wonen